

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 22Sas/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0823106219
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Miroslava Štefčeková
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0823106219.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

16 22Sas/6/2023

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudkyňou JUDr. Miroslavou Štefčekovou, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Žilina, so sídlom J. M. Hurbana 16, 010 01 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2023/8197 zo dňa 26.07.2023, takto

rozhodol:

15 22Sas/6/2023

Správny súd rozhodnutie žalovaného - Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Žilina č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2023/8197 zo dňa 26.07.2023 **z r u š u j e** a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný je **p o v i n ý** zaplatiť žalobkyňi náhradu dôvodne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %, v lehote 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o výške trov konania, ktoré bude vydané po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

15 22Sas/6/2023

Priebeh administratívneho konania

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín (ďalej „prvostupňový správny orgán“) na základe žiadosti žalobkyne zo dňa 30.01.2023 o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie jej syna E. B., rozhodol rozhodnutím č. DK1/OPPNKŤZPaPČ/SOC/2023/15088-4 zo dňa 28.03.2023 tak, že nevyhovel žiadosti žalobkyne a nepriznal jej peňažný príspevok na opatrovanie jej syna podľa § 14 ods. 4, § 39 ods. 2, § 40 ods. 1, § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu

ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej „zákon č. 447/2008 Z. z.“) a podľa § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime (ďalej zákon č. „601/2003 Z. z.“).

2. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie zo dňa 07.04.2003, v ktorom poukázala na pretrvávajúci nepriaznivý zdravotný stav svojho syna, ako aj na to, že z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia ani komplexného posudku sa nedozvedela, ako boli posúdené ňou predložené nové lekárske správy, ani ako prvostupňový správny orgán zohľadnil najmä unaviteľnosť jej syna, ktorá nie je bežného charakteru, ale významne zasahuje do bežných denných činností jej syna a negatívne ovplyvňuje jeho bežný denný život. Podľa žalobkyne prvostupňový správny orgán neposúdil odkázanosť jej syna na pomoc inej fyzickej osoby v celom rozsahu a nevyhodnotil všetky sociálne dôsledky, ktoré u neho vzhľadom na geneticky podmienené ochorenie pretrvávajú, a teda sa nedostatočne vysporiadal s reálnymi dôsledkami zdravotného postihnutia jej syna a s tým súvisiacou potrebou zvýšenej starostlivosti a pomoci pri úkonoch vrátane potreby dôsledného dodržiavania liečebného režimu a zvýšeného dohľadu.

3. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností (ďalej „žalovaný“) rozhodnutím č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2023/8197 zo dňa 26.07.2023 (ďalej „napadnuté rozhodnutie“) vo veci nevyhovenia žiadosti žalobkyne zo dňa 30.01.2023 a nepriznania peňažného príspevku na opatrovanie jej maloletého syna E. B., rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil a odvolanie žalobkyne podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) (ďalej „Správny poriadok“) a § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplynulo, že posudková lekárka žalovaného doplnila odvolacie konanie o lekárske posudok č. ZA/2023/8388/2 zo dňa 30.05.2023, v ktorom určila mieru funkčnej poruchy syna žalobkyne v rozsahu 50% podľa prílohy č. 3, časti XII.B.B.2.33.b) k zákonu č. 447/2008 Z. z., na základe čoho sa jej syn považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Poukázal na to, že určovanie miery funkčnej poruchy a posudzovanie zdravotného stavu na účel kompenzácií a stanovenie termínu opätovného posúdenia zdravotného stavu je vo výlučnej kompetencii posudkových lekárov, ktorí pri posudzovaní zdravotného stavu a jednotlivých odkázaností vychádzajú z predložených lekárskeho nálezu, riadia sa platnou legislatívou k danej problematike a nie sú viazaní návrhmi a odporúčaniami odborných lekárov. Žalovaný uviedol, že na základe preskúmania spisovej dokumentácie prvostupňového správneho orgánu zistil, že žalobkyňa bola vyzvaná na doloženie aktuálnych lekárskeho odborných nálezu, viackrát bola oboznámená, že ak nie je možné zdokumentovať aktuálne vyšetrenia jej syna k odvolaciemu konaniu na prvostupňovom správnom orgáne, môže tak urobiť v odvolacom konaní, avšak žalobkyňa ani žalovanému nedoručila žiadne nové lekárske nálezy ohľadne posudzovaného zdravotného stavu jej syna. Tiež uviedol, že žalobkyňa písomne ani podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom nepožiadala o posúdenie zdravotného stavu svojho syna posudkovou lekárkou. Vzhľadom k tomu, že posudková lekárka nemala pochybnosti o správnosti diagnostického záveru v predloženom lekárskom náleze ako i ďalších lekárskeho nálezu a správ, nebolo potrebné overiť ich objektivitu alebo úplnosť, preto vykonala posúdenie zdravotného stavu bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby. Žalovaný zdôraznil, že v rámci odvolacieho konania vyhodnotil všetky predložené odborné lekárske nálezy a správy, v správnom konaní dostatočne zistil skutkový stav veci, pričom poukázal na odôvodnenie lekárskeho posudku zo dňa 30.05.2023 s tým, že v záveroch k jednotlivým druhom odkázaností fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím bolo konštatované, že syn žalobkyne nespĺňa kritériá odkázanosti na opatrovanie podľa § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z., pretože jeho odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby nedosahovala stupeň V alebo VI., keď celkový dosiahnutý počet bodov pri určovaní stupňa odkázanosti bol 70, čo predstavovalo stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby III. Žalovaný uviedol, že napriek ťažkému zdravotnému postihnutiu syna žalobkyne s ohľadom na určenie stupňa odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby jej syna, syn žalobkyne v tom čase nebol odkázaný na opatrovanie v súlade s legislatívnymi kritériami. Z uvedeného dôvodu žalovaný vydal dňa 10.07.2023 komplexný posudok č. ZA/2023/8388/3-CAV, v ktorom sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia syna žalobkyne nenavrhol kompenzovať peňažným príspevkom na opatrovanie. V súlade s uvedeným žalovaným dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo vydané v súlade s príslušnými platnými právnymi predpismi a nenašiel dôvod pre jeho zmenu alebo zrušenie. Zároveň dal do pozornosti, že v prípade ak fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je najmenej II, nemôžu potrebnú starostlivosť zabezpečiť rodinní príslušníci v rámci rodinnej spolupatričnosti a vzájomnej pomoci, môže sa fyzická osoba so zdravotným postihnutím obrátiť na príslušný orgán miestnej samosprávy a požiadať o poskytovanie opatrovateľskej služby.

Správna žaloba - žalobné body

4. Žalobkyňa sa včas podanou správnu žalobou zo dňa 28.09.2023 domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2023/8197 zo dňa 26.07.2023, ako aj prvostupňového správneho orgánu č. DK1/OPPnKŤZPaPČ/SOC/2023/15088-4 zo dňa 28.03.2023 a vrátenia veci prvostupňovému správne mu orgánu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Žalobkyňa namietala, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nepostačujúce pre riadne posúdenie veci, že rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia a tiež, že došlo k porušeniu jej procesných práv.

5. Žalobkyňa poukázala na nepriaznivý zdravotný stav svojho syna E. B., ktorý sa vzdeláva najmä v domácom prostredí, kde sa o neho žalobkyňa stará. Vzdelávanie v domácom prostredí je vo vzťahu k možnostiam jej syna aj zo strany školy hodnotené ako preferované, práve s ohľadom na synovu unaviteľnosť, pričom pri dochádzaní do školy len táto bežná skutočnosť na maloletého E. vplyva takým nepriaznivým spôsobom, že následne nie je schopný sústrediť sa, učiť a podávať v škole potrebný výkon. Uvedená situácia žalobkyňu postavila pred voľbu, či bude jej syn chodiť do školy a tam neuspje alebo sa bude vzdelávať doma a bude napredovať. Z tohto dôvodu požiadala prvostupňový správny orgán o opätovné priznanie peňažného príspevku na opatrovanie, pretože pôvodne priznaný peňažný príspevok jej bol odňatý počas pandémie COVID-19, kedy nebola schopná doplniť žiadané najnovšie lekárske správy, keďže bolo problematické sa so synom dostať na potrebné vyšetrenia, čo uviedla aj v odôvodnení podanej žiadosti. Žalobkyňa uviedla, že lekárske správy doplnila pri podávaní opätovnej žiadosti o peňažný príspevok na opatrovanie a tieto dokumentujú, že vyššie uvedené dôsledky zdravotného postihnutia jej syna sa od roku 2019 v zásade nezmenili. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa nebolo zrejmé, prečo jej bol peňažný príspevok na syna odňatý.

6. Žalobkyňa konštatovala, že jej syn je aj naďalej odkázaný na jej celodennú starostlivosť, najmä z dôvodu, že vzhľadom na jeho zdravotný stav (rýchla unaviteľnosť, psychický nepokoj, zlá adaptabilita, vysoká chorobnosť, oslabená imunita) je naďalej vzdelávaný najmä individuálne v domácom prostredí, čo znamená, že s ním musí byť doma a nemôže ho nechávať samého. Zdôraznila, že v prípade akútnej únavy, ku ktorej dochádza často, musí synovi pomáhať pri väčšine sebaobslužných úkonov. Synovi tiež pomáha pri chôdzi, dozerá na to, aby nespadol, pomáha mu s umývaním, hygienou, obliekaním, presúvaním vecí, pomáha mu s činnosťami náročnejšími na motoriku a okrem toho sa denne stará o jeho liečebný režim a rehabilitovanie.

7. Žalobkyňa namietala, že nerozumela, prečo prvostupňový správny orgán v rozhodnutí opisuje skutočnosti, ktoré uviedla, ale neprihliada na ne, a to najmä vo vzťahu k psychickej unaviteľnosti jej syna a celkového oslabenia výkonnosti nielen po fyzickej, ale aj intelektuálnej stránke. Poukázala na skutočnosť, že až Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím jej objasnil, že posudkový lekár neprihliada na nič iné, ako na závery lekárskej správy, preto jej odporučil navštíviť detského psychiatra, ktorý by mohol vniesť svetlo do zdravotných ťažkostí jej syna. Prvostupňový správny orgán vzhľadom na uvedené informovala, že so synom absolvuje psychiatrické vyšetrenie a požiadala ho o predĺženie lehoty, pričom aktívne kontaktovala psychiatrov a dohadovala termín vyšetrenia (čo bolo v jej regióne problematické), o čom príbežne informovala prvostupňový správny orgán. Podala tiež žiadosť o prerušenie konania podľa § 29 Správneho poriadku, ktorou sa však nik nezaoberal a prvostupňový správny orgán vec následne postúpil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný následne vydal rozhodnutie o zamietnutí odvolania obsahujúce odôvodnenie, že žalobkyňa bola vyzvaná na doloženie lekárskej správy, ktoré nepredložila a na žiadosť o prerušenie konania nijako nereagoval. Žalobkyňa uviedla, že na psychiatrické vyšetrenie sa jej podarilo objednať do Košíc, správu zo dňa 11.08.2023 zaslala prvostupňovému správne mu orgánu a následne aj žalovanému, nikto však na ňu nereagoval.

8. Podľa žalobkyne prvostupňový správny orgán neposúdil odkázanosť jej syna na pomoc inej fyzickej osoby v celom rozsahu, nevyhodnotil všetky sociálne dôsledky, ktoré u neho vzhľadom na geneticky podmienené ochorenie pretrvávajú, a teda sa nedostatočne vysporiadal s reálnymi dôsledkami zdravotného postihnutia jej syna a s tým súvisiacou potrebou zvýšenej starostlivosti a pomoci pri úkonoch vrátane potreby dôsledného dodržiavania liečebného režimu a zvýšeného dohľadu. Poukázala pritom na § 3 ods. 5 Správneho poriadku o tom, že rozhodnutie správneho orgánu musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci, ako aj na § 46 ods. 1 a 3 Správneho poriadku. Žalobkyňa namietala, že správne orgány sa nesnažili spoľahlivo zistiť stav veci, neusmernili ju v tom, že je potrebné so synom absolvovať ďalšie vyšetrenia, pretože bez podkladu z nich sa jedná iba o jej subjektívny popis, na ktorý neprihliadajú, hoci ho sociálnym šetrením zisťujú.

9. Žalobkyňa namietala aj celý proces, akým jej bol počas pandémie COVID-19 peňažný príspevok na opatrovanie odňatý, napriek tomu, že k zásadnému zlepšeniu zdravotného stavu jej syna nedošlo. Správne orgány podľa žalobkyne porušili jej procesné práva aj z dôvodu, že nereflektovali na jej žiadosť

o predĺženie lehoty a predloženie lekárskeho správ, resp. na žiadosť o prerušenie konania podľa § 29 Správneho poriadku.

10. Žalobkyňa na záver konštatovala, že postupom a rozhodnutiami správnych orgánov boli porušené jej práva a práva jej syna garantované Ústavou SR, Dohovorom o právach dieťaťa a Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, zverejnením v Zbierke zákonov č. 317/2010 (ďalej „Dohovor“), a to najmä právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR), právo rodičov starajúcich sa o deti na pomoc štátu (čl. 41 ods. 5 Ústavy SR), právo na špecifickú ochranu detí so zdravotným postihnutím (čl. 7 Dohovoru), právo na pomoc štátu pri zabezpečovaní osobitnej starostlivosti (čl. 23 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa), právo na nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti (čl. 19 Dohovoru) a právo na primeranú životnú úroveň a sociálnu ochranu (čl. 28 Dohovoru).

Vyjadrenie žalovaného

11. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 30.10.2023 navrhol podanú žalobu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej „SSP“) ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázal na celý priebeh administratívneho konania pred prvostupňovým správnym orgánom, ako aj žalovaným. Zdôraznil, že určovanie miery funkčnej poruchy, posudzovanie zdravotného stavu na účely kompenzácií a stanovenie termínu opätovného posúdenia zdravotného stavu na účely zákona č. 447/2008 Z. z. je vo výlučnej kompetencii posudkových lekárov správnych orgánov, ktorí pri posudzovaní zdravotného stavu a jednotlivých odkázaností vychádzajú z predložených lekárskeho nálezov, riadia sa platnou legislatívou k danej problematike a nie sú viazaní návrhmi a odporúčaniami obvodných lekárov, odborných lekárov, psychiatrov a psychologov. V kontexte uvedeného poukázal na činnosť posudkových lekárov.

12. Žalovaný uviedol, že posudková lekárka žalovaného vykonala posúdenie zdravotného stavu bez prítomnosti maloletého E. vzhľadom k tomu, že nemala pochybnosti o správnosti diagnostického záveru v predložených odborných lekárskeho nálezoch, vyšetrení, správ a nebolo potrebné overiť ich objektivnosť alebo úplnosť. Zároveň podotkol, že písomne ani podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom nebolo požadované o osobné posúdenie zdravotného stavu maloletého posudkovým lekárom. Tiež uviedol, že takýto postup nemá vplyv na kvalitu vykonávania lekárskej posudkovej činnosti, pretože jej predmetom primárne nie je vyšetrovať a diagnostikovať, ale vykonať hodnotenie zdravotného stavu na základe predložených odborných lekárskeho nálezov v súlade s aktuálne platnými právnymi predpismi. Podotkol, že ani v prípade osobného posúdenia posudkový lekár nevydáva nové odborné lekárske nálezy a výsledkom jeho posudkovej činnosti je lekársky posudok obsahujúci predpísané náležitosti.

13. Žalovaný zdôraznil, že v rámci odvolacieho konania vyhodnotil všetky predložené lekárske nálezy, odborné lekárske vyšetrenia a správy, a teda v správnom konaní dostatočne zistil skutkový stav veci. Pri vypracovaní lekárskeho posudku žalovaného bola opätovne posúdená odkázanosť maloletého E. na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách na účely § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. Vychádzajúc z objektívnych zistení (všetkých aktuálne prvostupňovému správnomu orgánu predložených lekárskeho nálezov a odborných lekárskeho vyšetrení a správ) v rámci lekárskej posudkovej činnosti, posudková lekárka žalovaného uviedla v lekárskom posudku č. ZA/2023/8388/2 zo dňa 30.05.2023 v záveroch k jednotlivým stupňom odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, že maloletý E. sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z., avšak v súčasnej dobe už nie je vzhľadom na charakter svojho ťažkého zdravotného postihnutia odkázaný na opatrovanie v zmysle § 14 ods. 4, pretože stupeň jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 448/2008 Z. z. III a počet dosiahnutých bodov je 70, čomu zodpovedá rozsah odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v intervale od 4 – 6 hodín denne. Po zhodnotení všetkých doložených lekárskeho nálezov, odborných lekárskeho vyšetrení a správ s rešpektovaním aktuálne platnej legislatívy tak maloletý E. je podľa žalovaného fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, avšak jeho odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby nedosahovala stupeň odkázanosti V alebo VI podľa zákona č. 448/2008 Z. z. Žalovaný uviedol, že vzhľadom k tomu, že maloletý E. nespĺnil legislatívne podmienky odkázanosti na opatrovanie, nemohol vyhovieť odvolaniu žalobkyne.

14. K žalobnej námietke žalobkyne uviedol, že podľa § 14 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. pri posudzovaní odkázanosti neplnoletej fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na pomoc inej fyzickej osoby sa neprihliada na potrebu pomoci pri zabezpečovaní starostlivosti o seba, o domácnosť alebo pri realizovaní základných sociálnych aktivít, ktoré vyplývajú z rodičovskej starostlivosti poskytovanej neplnoletej fyzickej osobe rovnakého veku. Zdôraznil, že rodič je povinný maloletému dieťaťu poskytnúť komplexnú starostlivosť vrátane pomoci (dohľadu pri cestovaní prostriedkami verejnej hromadnej dopravy, zabezpečovaní prepravy do školy, sprevádzaní do školy...). Konštatoval, že potrebu

zvýšenej pomoci pri príprave na vyučovanie, ako aj sprevádzanie do školy a zo školy nebolo možné zohľadniť v rámci posúdenia odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, pretože tieto úkony nie sú zahrnuté v prílohe č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z., podľa ktorej sa posudzujú jednotlivé činnosti a úkony na účely opatrovania. Žalovaný dal do pozornosti, že peňažný príspevok na opatrovanie je len jednou z foriem zabezpečenia pomoci fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím a ďalšou možnosťou je poskytovanie opatrovateľskej služby.

15. Žalovaný zdôraznil, že v priebehu odvolacieho konania mu žalobkyňa nepredložila lekárske správy ani ho neinformovala o tom, že svojho syna objednala na psychiatrické vyšetrenie. Podotkol, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalobkyňa poučil, že v prípade zhoršenia zdravotného stavu jej syna, ktoré bude preukázané aktuálnymi lekáskymi nálezmi, môže opätovne požiadať o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie.

16. Vo vzťahu k žiadosti o prerušenie konania žalovaný uviedol, že o tejto žiadosti nemal vedomosť a dozvedel sa o nej až z podania Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím (podnet zo dňa 12.09.2023). V uvedenej veci preto oslovil prvostupňový správny orgán s požiadavkou o informáciu, ktorý mu dňa 21.09.2023 zaslal odpoveď v znení „Pani A. B. zaslala na tunajší úrad dňa 09.09.2023 (správne malo byť „dňa 09.05.2023“) žiadosť o prerušenie konania e-mailom na úsek posudkových činností tunajšieho oddelenia. Nakoľko z úseku posudkových činností bolo stanovisko k odvolaciemu konaniu už zaslané na úsek kompenzácií, predmetný e-mail preposlala pracovníčka z úseku posudkových činností dňa 10.05.2023 na úsek kompenzácií tunajšieho oddelenia. Z dôvodu, že stanovisko k odvolaciemu konaniu bolo dňa 10.05.2023 zaslané tunajším oddelením na Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Žilina, nebola vyššie uvedená žiadosť pani A. B. priložená k spisovej dokumentácii. Z uvedeného dôvodu Vám dodatočne na vedomie zasielame predmetnú žiadosť od pani A. B.“. Žalovaný uviedol, že v rámci odvolacieho konania nebol informovaný o tom, že žalobkyňa požiadala prvostupňový správny orgán o prerušenie konania z dôvodu plánovaného pedopsychiatrického vyšetrenia, a preto ani nemohol zväžiť prerušenie odvolacieho konania. V dôsledku toho, že prvostupňový správny orgán ani žalovaný nevydali rozhodnutie o prerušení konania, konanie nebolo prerušené, na základe čoho sa žalobkyňa ani nemohla domnievať, že k prerušeniu konania došlo. Žalovaný v tejto súvislosti tiež uviedol, že sa zaoberal pedopsychiatrickým vyšetrením zo dňa 11.08.2023, ktoré mu bolo doručené po vydaní napadnutého rozhodnutia a dospel k záveru, že toto vyšetrenie by nemalo vplyv na záver predmetného rozhodovania o odvolaní. Zohľadnenie tohto vyšetrenia by podľa žalovaného neprineslo žalobkyni priaznivejší záver, ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí.

17. Žalovaný považoval žalobné námietky žalobkyne ohľadne nesprávneho a nekomplexného zhodnotenia zdravotného stavu jej syna posudkovou lekárkou žalovaného za neopodstatnené, pretože posudková lekárka vykonala posúdenie aktuálneho zdravotného stavu maloletého a vyhodnotila všetky predložené lekárske nálezy a odborné lekárske vyšetrenia a správy, ktoré sa nachádzali v spisovej dokumentácii správnych orgánov, pričom bolo nepochybné, že vychádzala z dostupných časovo najaktuálnejších odborných lekárskeho nálezov a vyšetrení popisujúcich posledne známy zdravotný stav maloletého. Posudková lekárka podľa žalovaného zhodnotila jeho zdravotný stav komplexne, teda všetky lekárske nálezy, vyšetrenia a správy zhodnotila jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach.

18. Žalovaný poukázal na to, že k žalobe priložená správa o pedopsychiatrickom vyšetrení zo dňa 11.08.2023 nebola obsahom pôvodného administratívneho spisu, preto toto vyšetrenie nebolo predmetom posudzovania v rámci prvostupňového ani druhostupňového konania, pričom bolo vydané až po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

19. Žalovaný uviedol, že podľa § 10 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. posudková činnosť na účely kompenzácie je lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť, zdôraznil, či je výsledkom týchto činností, ako aj kto tieto činnosti vykonáva a zdôraznil čo spadá do výlučnej kompetencie posudkového lekára príslušného správneho orgánu. V kontexte uvedeného poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 26Sa/15/2019 zo dňa 06.10.2021 a na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/63/2016 zo dňa 29.11.2017.

20. K námietke žalobkyne o nesprávnom postupe správnych orgánov nesúladným so zákonom týkajúcej sa toho, že ju nevyzvali na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia žalovaný uviedol, že v súlade s § 33 ods. 2 Správneho poriadku a § 53 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. nebolo povinnosťou žalovaného vyzvať žalobkyňu pred vydaním rozhodnutia na vyjadrenie sa k jeho podkladom. Konštatoval, že žalobkyňa mala možnosť požiadať o osobnú účasť pri posudzovaní zdravotného stavu jej syna podľa § 11 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z., kde mohla vyjadriť svoje námietky alebo nesúhlas s výsledkami lekárskej posudkovej činnosti, čo však nevyužila. Žalovaný tiež poukázal na to, že nebolo naplnené ani ustanovenie § 55 od. 10 zákona č. 447/2008 Z. z., pretože maloletý v zastúpení zákonnou

zástupkyňou si neuplatnil právo na prerokovanie písomne, resp. elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom.

21. Žalovaný ďalej poukázal na vykonanú sociálnu posudkovú činnosť zo dňa 13.03.2023 a jej závery, pričom mal za to, že prvostupňový správny orgán, ako aj žalovaný postupovali v zmysle platných právnych predpisov a žalobkyňa ani jej syn na svojich zákonných právach neboli nijako obmedzení.

22. K námietke žalobkyne o nevykonaní riadneho dokazovania žalovaný uviedol, že táto bola iba všeobecným konštatovaním bez bližšej špecifikácie, na základe čoho ju vyhodnotil ako nedôvodnú a poukázal na § 32 ods. 2 Správneho poriadku, v zmysle ktorého rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

23. K námietke žalobkyne o tom, že napadnuté rozhodnutie, ako aj prvostupňové rozhodnutie vychádzali z nedostatočne zisteného skutkového stavu, o ich nepreskúmateľnosti, nezrozumiteľnosti a nedostatku dôvodov žalovaný uviedol, že v napadnutom rozhodnutí, lekárskom posudku a komplexnom posudku dôsledne, logicky a zrozumiteľne odôvodnil svoj záver, prečo žalobkyni nepriznal peňažný príspevok na opatrovanie jej maloletého syna. Tiež uviedol, že vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, a preto tieto námietky považoval za neopodstatnené.

24. K poukazu žalobkyne na porušenie jej práv a práv maloletého garantovaných Ústavou SR a Dohovormi žalovaný uviedol, že okrem citácie ustanovení žalobkyňa neuviedla a nekonkretizovala, v čom mali byť postupom správnych orgánov porušené ich práva. V tejto súvislosti zdôraznil, že skutočnosť, že žalobkyňa má na posúdenie veci iný názor ako uviedli správne orgány ešte neznamená, že žalobkyňa a jej syn boli ukrátení na svojich právach. Žalovaný konštatoval, že Dohovor o právach dieťaťa, Dohovor ani Ústava SR neupravujú posudzovanie, navrhnutie a poskytovanie peňažných príspevkov na kompenzáciu, takáto úprava bola transformovaná do zákonných predpisov, konkrétne do zákona č. 447/2008 Z. z. a zdôraznil, že ustanovenia tohto zákona Dohovorom ani Ústave SR neodporujú.

25. V konkrétnom prípade boli podľa komplexného posudku prvostupňového správneho orgánu a žalovaného sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia maloletého E. navrhnuté kompenzovať jednou formou, a to peňažným príspevkom na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Žalovaný tiež poznamenal, že v minulosti bol maloletému E. poskytnutý aj jednorázový príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, a to konkrétne peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla v roku 2019. Podľa žalovaného uvedenej formy kompenzácie v čase prvostupňového a odvolacieho konania dostatočne kompenzovali dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia maloletého E., z čoho je zrejmé, že nedošlo k porušeniu práv maloletého ani žalobkyne. Žalovaný mal za to, že postupoval v prípade žalobkyne a jej syna v intenciách platných vnútroštátnych zákonných predpisov, ktoré uvedené problematiku upravujú.

26. K námietke žalobkyne o tom, že postupom a rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a následne žalovaného boli porušené jej práva, žalovaný uviedol, že z postupu správnych orgánov je zrejmé, že k porušeniu práva žalobkyne uvedeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nedošlo.

27. Žalovaný na záver uviedol, že správna žaloba nebola dôvodná a v kontexte žalobných námietok je potrebné poukázať najmä na znenie § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z., podľa ktorého fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa osobitného predpisu, pričom u maloletého E. bol ustálený stupeň odkázanosti III. Po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu tak žalovaný zastával názor, že v súvislosti so stanovovaním stupňa odkázanosti maloletého E. postupoval prvostupňový správny orgán aj žalovaný v súlade so zákonom. K uvedenej problematike poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 28Sa/33/2018 zo dňa 31.07.2019. Žalovaný mal za to, že správne orgány postupovali v súlade so zákonom, ak mieru odkázanosti maloletého E. zisťovali vo všetkých 12 oblastiach, ktoré príloha č. 3 k zákonu 448/2008 Z. z. upravuje a spôsob, akým dospeli k ustáleniu stupňa odkázanosti III u maloletého E. bol z hľadiska právneho posúdenia veci v súlade s účelom a zmyslom právnej úpravy zákona č. 447/2008 Z. z. a 448/2008 Z. z. a vychádzal z náležite zisteného skutkového stavu, ktorý bol zisťovaný v nadväznosti na jednotlivé položky vyplývajúce z prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. K námietke žalobkyne o nevysporiadaní sa so všetkými odvolacími námietkami uviedol, že na všetky podstatné okolnosti prípadu dal žalobkyni odpoveď.

Replika

28. Žalobkyňa právo repliky nevyužila.

29. Správny súd vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 107 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení účinnom od 01.07.2023 (ďalej len „SSP“), (účastníci konania nepožiadali o nariadenie pojednávania a ani súd nezistil žiaden z dôvodov pre potrebu pojednávania

nariadiť v zmysle § 107 ods. 1 SSP) a vo veci vyhlásil rozsudok postupom podľa § 137 ods. 3 SSP. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku dňa 24.02.2025 bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu dňa 17.02.2025 v zmysle § 137 ods. 4 SSP.

30. Správny súd vecne príslušný podľa § 10 SSP a miestne príslušný podľa § 13 ods. 3 SSP preskúmal napadnuté rozhodnutia žalovaného a postup, ktorý mu predchádzal (vrátane prvostupňového) nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 203 ods. 2 SSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP. Preskúmaním veci dospel správny súd k záveru, že žaloba žalobkyne bola dôvodná, a preto zrušil rozhodnutie žalovaného.

Právny rámec

31. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej „SSP“) sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

32. Podľa § 199 ods. 2 SSP v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

33. Podľa § 199 ods. 3 SSP ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

34. Podľa § 202 ods. 2 prvá veta SSP, správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

35. Podľa § 203 ods. 2 SSP, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

36. Podľa § 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej „zákon č. 461/2003 Z. z.“) tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len "preukaz"), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len "parkovací preukaz") a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu. Cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v odseku 1 je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom.

37. Podľa § 2 zákona č. 447/2008 Z. z. kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len "kompenzácia") je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu. Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu. Sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama. Ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50%. Funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov.

38. Podľa § 14 ods. 1,2 a 4 zákona č. 447/2008 Z. z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby na účely tohto zákona, ak je odkázaná na osobnú asistenciu, opatrovanie alebo sociálnu službu podľa osobitného predpisu. Pri posudzovaní odkázanosti nepĺnoletej fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na pomoc inej fyzickej osoby sa neprihliada na potrebu pomoci pri zabezpečovaní starostlivosti o seba, starostlivosti o domácnosť alebo pri realizovaní základných sociálnych aktivít, ktoré vyplývajú z rodičovskej starostlivosti poskytovanej nepĺnoletej fyzickej osobe rovnakého veku. Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa osobitného predpisu.

39. Podľa § 53 zákona č. 447/2008 Z. z. na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 61 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní sa nevzťahujú na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze.

40. Podľa § 55 ods. 1, 6 a 10 zákona č. 447/2008 Z. z. konanie o priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu, konanie o preukaze a konanie o parkovacom preukaze sa začína na základe žiadosti

fyzickej osoby alebo na základe žiadosti rodiča maloletého dieťaťa alebo fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu. Žiadosť podľa prvej vety sa podáva písomne alebo elektronickými prostriedkami podpísaná zaručeným elektronickým podpisom. Konanie o odňatí peňažného príspevku na kompenzáciu, o odňatí a zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu, o zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu a o zvýšení alebo znížení jeho výšky, konanie o vrátení peňažného príspevku na kompenzáciu, konanie o odňatí a vrátení preukazu a konanie o odňatí a vrátení parkovacieho preukazu sa začína na podnet fyzickej osoby alebo na podnet orgánu, ktorý je príslušný rozhodovať o peňažnom príspevku na kompenzáciu, o preukaze a o parkovacom preukaze v prvom stupni. Podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok. Príslušný orgán pred vypracovaním komplexného posudku podľa § 15 ods. 1 prerokuje s fyzickou osobou, ktorá žiada o peňažný príspevok na kompenzáciu, sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia v oblastiach kompenzácie a navrhovaný druh peňažného príspevku na kompenzáciu, ak o takéto prerokovanie požiadala písomne alebo podala žiadosť elektronickými prostriedkami podpísanú zaručeným elektronickým podpisom.

41. Podľa 39 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. účelom opatrovania je zabezpečiť pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri úkonoch sebaobsluhy, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri realizovaní sociálnych a vzdelávacích aktivít.

Posúdenie vecí správnym súdom

42. Predmetom súdneho prieskumu bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2023/8197 zo dňa 26.07.2023, ktorým potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín č. DK1/OPPnKŤZPaPČ/SOC/2023/15088-4 zo dňa 28.03.2023 o nepriznaní peňažného príspevku žalobkyni na opatrovanie fyzickej osoby – E. B. podľa § 14 ods. 4, § 39 ods. 2, § 40 ods. 1, § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. a § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. a odvolanie žalobkyne zamietol, z dôvodu, že u syna žalobkyne neboli splnené legislatívne podmienky pre navrhnutie peňažného príspevku na opatrovanie podľa § 14 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z., keď napriek ťažkému zdravotnému postihnutiu maloletého E., bol po zhodnotení posudkovou lekárkou pri jednotlivých činnostiach sebaobsluhy podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2007 Z. z. určený jeho stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby III, s počtom dosiahnutých bodov 70, teda jeho odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby nedosahovala stupeň V alebo VI. Žalobkyňa v správnej žalobe a v nej uvedených žalobných bodoch vymedzila podstatu svojej argumentácie tak, že rozhodnutie žalovaného je nezákonné z dôvodu, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav, keď správne orgány nereflekovali na jej žiadosť o prerušenie konania z dôvodu dodatočného predloženia lekárskeho správ, čím došlo k porušeniu jej procesných práv, ako aj, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože správne orgány sa dostatočne nevysporiadali s reálnymi dôsledkami zdravotného postihnutia maloletého E. a s tým súvisiacou potrebou zvýšenej starostlivosti a pomoci pri úkonoch vrátane potreby dôsledného dodržiavania liečebného režimu a zvýšeného dohľadu.

43. Úlohou správneho súdu v tomto konaní bolo preto preskúmať, či postupom správnych orgánov nedošlo k porušeniu práv žalobkyne a jej syna, ako aj to, či s ohľadom na zdravotný stav syna žalobkyne, došlo k správne posúdeniu ohľadne splnenia podmienok pre poskytovanie peňažného príspevku na opatrovanie.

44. Správny súd uvádza, že kompenzačné príspevky patria do systému štátnej sociálnej pomoci, ide o testované dávky poskytované tým fyzickým osobám, ktoré to s ohľadom na svoju sociálnu a ekonomickú situáciu potrebujú. Ide o pozitívny záväzok štátu pomôcť občanom s ťažkým zdravotným postihnutím v rozsahu, ktorý je prijateľný aj z hľadiska dlhodobej udržateľnosti (viď. závery rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Sžsk/31/2021 zo dňa 02.07.2021). Jednoducho povedané, nie každá fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím má „automaticky“ nárok na všetky formy sociálnej pomoci, ale zákon vymedzuje kritéria, ktoré je potrebné splniť pri konkrétnom prostriedku sociálnej pomoci.

45. Zo zákona č. 447/2008 Z. z. vyplýva, že pri posudzovaní nároku fyzickej osoby na niektorý z peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia sa v prvom rade vyhodnocuje, či ide o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorým je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50% (§ 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z.). Mieru funkčnej poruchy určuje posudkový lekár (§ 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 447/2008 Z. z.) v desiatkach percent podľa druhu zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. a vychádza z aktuálneho lekárskeho nálezu a z ďalšej zdravotnej dokumentácie (§11 ods. 3 a 4 zákona č. 447/2008 Z. z.). Výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok, ktorého náležitosti sú vymedzené v § 11 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z. - obsahuje mieru funkčnej poruchy, záver, či ide o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, závery k jednotlivým druhom odkázanosti a termín opätovného posúdenia

zdravotného stavu. Kompenzácie sa navrhujú len u takej fyzickej osoby, u ktorej je miera funkčnej poruchy 50% a viac (§ 11 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z. z.). V prípade, že podľa lekárskeho posudku ide o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, vykonáva sa aj sociálna posudková činnosť v zmysle § 13 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. a jej výsledkom je posudkový záver (§ 13 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z.), ktorého obsahom sú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie, ktoré má posudzovaná fyzická osoba v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia a návrh kompenzácie vo všetkých oblastiach. Následne sa na základe lekárskeho posudku a posudkového záveru vyhotoví komplexný posudok (§ 15 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.), ktorý obsahuje mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie, návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu, vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu, vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak ho určí posudkový lekár a odôvodnenie komplexného posudku. Z uvedeného vyplýva, že v zákone č. 447/2008 Z.z. je upravený postup, v rámci ktorého lekársky nález a zdravotná dokumentácia predložená účastníkom konania podliehajú vyhodnoteniu posudkovým lekárom. Lekársky posudok a aj komplexný posudok tak vychádzajú z dôkazov - lekárskeho správ a nálezov od ošetrovujúcich lekárov účastníka konania (ktorí stanovujú diagnostické závery a navrhujú liečené postupy) a ktoré účastník konania v rámci administratívneho konania predloží.

46. Správny súd nespochybňuje, že posudkový lekár je osobou oprávnenou na vykonanie lekárskej posudkovej činnosti (§ 10 zákona č. 447/2008 Z. z.), ktorá zahŕňa aj hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu a jeho zmien, určovanie miery funkčnej poruchy, posudzovanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a posudzovanie jednotlivých druhov odkázanosti (§ 11 zákona č. 447/2008 Z. z.). Taktiež je nepochybné, že komplexný posudok, ktorý je vypracovaný na základe lekárskeho posudku a posudkového záveru, je podkladom pre rozhodnutie o kompenzačných príspevkoch. Pri posudzovaní zdravotného stavu a jednotlivých druhov odkázanosti sú nepochybne potrebné medicínske znalosti, ide o odborné otázky, na zodpovedanie ktorých správny súd nemá potrebnú odbornosť. Komplexný posudok, ktorého podkladom je lekársky posudok a posudkový záver, správny súd preto preskúmava z toho hľadiska, či sú v nich vyhodnotené závery všetkých lekárskeho nálezov a zdravotnej dokumentácie predloženej účastníkom konania a či sú logické, preskúmateľné a vnútorne nerozporné. Podstatným podkladom pre komplexný posudok pri peňažnom príspevku na opatrovanie je aj vyhodnotenie v rámci prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z., na ktoré odkazuje § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z. Správny súd tiež zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje kompetenciu posudkových lekárov na vyhodnotenie zdravotného stavu a odkázanosti fyzickej osoby, ale závery a medzi nimi aj hodnotenie odkázanosti podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z., musia byť preskúmateľné, bez akýkoľvek pochybností (a to najmä v prípade, ak už bol kompenzačný príspevok predtým s ohľadom na zdravotný stav posudzovanej fyzickej osoby priznaný).

47. V prejednávanvej veci nie je medzi účastníkmi konania sporné, že maloletý syn žalobkyne Tobiáš, je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 50%. V prípade peňažného príspevku na opatrovanie je v § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. stanovená podmienka, že takáto osoba je odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 448/2008 Z. z. Podľa § 49 ods. 10 zákona č. 448/2008 Z. z. odkázanosť fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby na účely poskytnutia sociálnej služby sa posudzuje podľa prílohy č. 3. Pri posudzovaní odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby sa dosiahnuté body podľa prílohy č. 3 písm. a) v prvom bode až dvanástom bode sčítajú. Stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a priemerný rozsah odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v hodinách sa určí na základe celkového počtu bodov.

48. Z uvedeného je zjavné, že zákon č. 447/2008 Z. z. upravuje presný postup pri zisťovaní stupňa odkázanosti odkazom na zákon č. 448/2008 Z. z., ktorý v prílohe č. 3 vymedzuje jednotlivé úkony zoradené v 12-tich skupinách, pri ktorých by fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím mohla byť odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a stanovuje aj bodové hodnoty podľa počtu úkonov odkázanosti. Podľa názoru správneho súdu nemohlo obstáť tvrdenie žalobkyne, že správne orgány (resp. posudkoví lekári) nebrali do úvahy úkony, ktoré žalobkyňa vykonáva vo vzťahu k svojmu synovi oproti úkonom, ktoré vykonáva rodič dieťaťa rovnakého veku bez zdravotného postihnutia (pomoc pri chôdzi, pomoc s umývaním, hygienou, obliekaním, činnosťami náročnejšími na motoriku, starostlivosť o liečebný režim,...). Práve tieto úkony sú totiž vyhodnocované v rámci posudzovania odkázanosti podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. a na tie úkony, ktoré sa vykonávajú u dieťaťa rovnakého veku, ktoré je

bez zdravotného postihnutia, a rovnako aj u dieťaťa rovnakého veku so zdravotným postihnutím, sa neprihliada.

49. Pokiaľ žalobkyňa v správnej žalobe rozsiahlo poukazovala na to, že mohli byť porušené jej práva a práva jej maloletého syna garantované Ústavou SR, Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a Dohovorom o právach dieťaťa, správny súd konštatuje, že tieto námietky sú nekonkrétne a všeobecné, neodôvodňujúce nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí. Navyše správny súd považoval za potrebné uviesť, že uvedené dohovory sú medzinárodnými zmluvami, ktoré majú na základe čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonmi SR. Tieto medzinárodné zmluvy ale nezakladajú subjektívne práva jednotlivcov, ktorým by zodpovedala povinnosť štátu priznať konkrétne hmotnoprávne nároky. Je úlohou zmluvných štátov dohovoru prijať na vnútroštátnej úrovni takú právnu úpravu, ktorá napĺňa záväzky zmluvných štátov vyplývajúce z týchto dohovorov. Preto nie je zrejmé, ako sa v rámci správnej úvahy mali správne orgány vysporiadať s ustanoveniami uvedených medzinárodných zmlúv. Podstatné v súvislosti s uvedenými dohovormi by bolo, keby vnútroštátna právna úprava bola v rozpore s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím alebo Dohovorom o právach dieťaťa, alebo by absentovala vnútroštátna právna úprava, ktorá by mala garantovať napĺňanie práv garantovaných uvedenými dohovormi. V prejednávanej veci žalobkyňa netvrdí, že by relevantná právna úprava zákona č. 447/2008 Z. z. bola v rozpore s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím alebo Dohovorom o právach dieťaťa a ani správny súd takýto rozpor nezistil. Žalobkyňa netvrdí ani protiústavnosť relevantných ustanovení zákona č. 447/2008 Z. z. a ani správny súd protiústavnosť nezistil.

50. V súvislosti s uvedenými námietkami správny súd poukazuje aj na odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Sk/13/2021 zo dňa 30.03.2021, v ktorom Najvyšší správny súd SR uviedol, že „Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (č. 317/2010 Z. z.), ktorý pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť 25. júna 2010, je na základe uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky medzinárodnou zmluvou, ktorá má podľa čl. 7 ods. 5 ústavy prednosť pred zákonmi. V judikatúre ústavného súdu nie je sporné, že tento Dohovor môže predstavovať referenčnú normu na účely konania podľa čl. 125 ústavy, teda posudzovania súladu zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov (porov. nález sp. zn. PL. ÚS 16/2018). Z toho však nemožno vyvodit', že by tento Dohovor zakladal subjektívne práva jednotlivcov, ktorým by zodpovedala povinnosť štátu priznávať určité konkrétne hmotné nároky (porov. uznesenie sp. zn. II. ÚS 737/2015 s výslovným vyrovnaním sa s predošlým nálezom sp. zn. I. ÚS 313/2012, v ktorom povaha tohto Dohovoru nebola nijako bližšie analyzovaná). Účinky jednotlivých článkov Dohovoru sú vo všeobecnosti upravené v jeho čl. 4. Ustanovenia čl. 4 ods. 1 a 3 jednoznačne odkazujú na potrebu prijať legislatívu na účely vykonania tohto Dohovoru. Ďalej samotný čl. 4 ods. 2 výslovne upravuje, že priamo uplatniteľné sú záväzky štátu vyplývajúce z tohto Dohovoru, a nie subjektívne práva jednotlivcov (porov. aj originálne znenie v ang. jazyku: „obligations contained in the present Convention that are immediately applicable“). Tento náhľad na Dohovor potvrdzuje aj právna doktrína, podľa ktorej „Dohovor nie je priamo aplikovateľný; stáva sa zdrojom individuálnych práv, len ak je inkorporovaný do vlastného právneho poriadku zmluvného štátu“ (pozri Kanter, Arlene S. The Development of Disability Rights under International Law. F. G. to I. J.. Abingdon, New York: Routledge, 2015, s. 45). Uvedené závery sa v celom rozsahu vzťahujú aj na čl. 28 uvedeného Dohovoru, na ktorý sa odvoláva žalobkyňa. Podľa čl. 28 ods. 1 zmluvné strany uznávajú právo osôb so zdravotným postihnutím na primeranú životnú úroveň pre ne aj pre ich rodiny a podniknú príslušné kroky, ktorými zaručia a presadia uplatňovanie tohto práva, a podľa čl. 28 ods. 2 zmluvné strany uznávajú právo osôb so zdravotným postihnutím na sociálnu ochranu a na využívanie tohto práva a podniknú príslušné kroky, ktorými zaručia a presadia uplatňovanie tohto práva vrátane týchto opatrení s určitými cieľmi. Vychádzajúc z citovaného čl. 4 tohto Dohovoru a citovanej judikatúry ústavného súdu je zrejmé, že tieto ustanovenia zaväzujú zmluvné štáty, aby ich implementovali do svojho právneho poriadku a orgány aplikácie práva ich zohľadňovali pri aplikácii príslušných vnútroštátnych právnych predpisov (napr. zákona č. 461/2003). Neobsahujú však také priamo aplikovateľné subjektívne práva jednotlivca, ktoré by oprávňovalo jednotlivca, aby sa domáhal priznania pomoci voči štátu v rozpore s týmito právnymi predpismi alebo nad ich rámec (porov. zhodne rozsudok tun. súdu sp. zn. 9Sžsk 7/2021).“

51. Za opodstatnenú však správny súd považoval námietku žalobkyne, ktorou poukazovala na porušenie jej procesných práv a nedostatočné zistenie skutkového stavu, na základe toho, že správne orgány nijako nereflektovali na ňou podanú žiadosť o prerušenie konania podľa § 29 Správneho poriadku. Žalovaný v kontexte uvedenej žalobnej námietky žalobkyne poukazoval vo svojom vyjadrení k žalobe na to, že o žiadosti žalobkyne o prerušenie konania nemal vedomosť a dozvedel sa o nej až z podania Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím (podnet zo dňa 12.09.2023) s tým, že v rámci

odvolacieho konania nebol informovaný o tom, že žalobkyňa požiadala prvostupňový správny orgán o prerušenie konania z dôvodu plánovaného pedopsychiatrického vyšetrenia, a preto ani nemohol zvážiť prerušenie odvolacieho konania, a teda v dôsledku nevydania rozhodnutia o prerušení konania správnymi orgánmi, konanie nebolo prerušené. Z vyjadrenia žalovaného tiež vyplynulo, že prvostupňový správny orgán mu opomenul túto žiadosť žalobkyne o prerušenie konania predložiť (resp. mu ju nepredložil, pretože administratívny spis v čase doručenia žiadosti žalobkyne o prerušenie konania už bol predložený odvolaciemu orgánu). Správny súd k takejto argumentácii žalovaného uvádza, že pokiaľ žalobkyňa požiadala správne orgány o prerušenie konania dňa 07.05.2023 z dôvodu zabezpečenia lekárskej správy týkajúcej sa doplnenia vyšetrenia jej maloletého syna, a to ešte pred vydaním lekárskeho posudku zo dňa 30.05.2023, ktorá lekárska správa špecialistu mohla mať vplyv na následné posúdenie zdravotného stavu a následné vyhodnotenie stupňa odkázanosti maloletého syna žalobkyne posudkovým lekárom, ktorý pri vypracovaní lekárskeho posudku vychádza z predložených lekárskejších správ a vyhodnocuje jednotlivé činnosti sebaobsluhy podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z., na základe čoho následne určuje stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, došlo z dôvodu nevyhodnotenia tejto žiadosti a neposkytnutia možnosti žalobkyne na predloženie lekárskej správy, k zásahu do práv žalobkyne a v dôsledku uvedeného následne aj k nedostatočnému zisteniu skutkového stavu. Skutkový stav nemohol byť dostatočne zistený práve s ohľadom na to, že správne orgány mali reflektovať na žiadosť žalobkyne o prerušenie konania za účelom zabezpečenia lekárskeho vyšetrenia jej maloletého syna a následného predloženia lekárskej správy a túto vziať v úvahu jednak pri posudzovaní posudkovým lekárom pri vypracovaní lekárskeho posudku a následnom zohľadnení pri vypracovaní komplexného posudku. Podľa názoru správneho súdu v žiadnom prípade nemôže byť na ujmu práv žalobkyne domáhajúcej sa v konaní priznania príspevku na opatrovanie, zlyhanie vzájomnej komunikácie medzi prvostupňovým správnym orgánom a žalovaným, ktorí žiadosti žalobkyne o prerušenie konania predloženej v rámci odvolacieho konania nevenovali nijakú pozornosť a neposúdili ju. Argumentácia žalovaného založená na tom, že keďže rozhodnutie o prerušení konania nebolo vydané, žalobkyňa sa nemohla domnievať, že k prerušeniu konania došlo, sa preto v kontexte uvedených skutočností správneho súdu javí ako neprimeraná. V dôsledku uvedeného potom nemohlo obstať ani vyjadrenie žalovaného, že lekárska správa z vyšetrenia maloletého syna žalobkyne u pedopsychiatra bolo predložená ako ďalší dôkaz až k správnej žalobe, že pôvodný administratívny spis ju neobsahoval a že tento dôkaz nebol predmetom posudzovania v rámci administratívneho konania, pretože lekárska správa bola vydaná až po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. Za okolností, že by žalobkyňa túto lekársku správu predložila až ako dôkaz k žalobe a odôvodňovala by ňou zdravotný stav svojho syna, by správny súd prihliadol na takúto argumentáciu žalovaného, avšak vo svetle okolností súvisiacich so žalobkyňou podanou žiadosťou o prerušenie konania práve z dôvodu zabezpečenia tejto lekárskej správy, sa správny súd nestotožnil s týmto vyjadrením žalovaného. Lekárska správa, doložená k správnej žalobe, v súvislosti s ktorej zabezpečením požiadala žalobkyňa správne orgány o prerušenie konania, mohla byť podstatná pre zistenie skutkového stavu vo veci, pretože podľa názoru správneho súdu mohla objasniť skutkový stav v čase rozhodovania správnymi orgánmi.

52. K vyjadreniu žalovaného uvedeného v rámci správneho súdneho konania, o tom, že sa následne zaoberal pedopsychiatrickým vyšetrením zo dňa 11.08.2023, ktoré mu bolo doručené po vydaní napadnutého rozhodnutia a že predmetná následne predložená lekárska správa z psychiatrického vyšetrenia maloletého E., by aj tak nezmenila nič na predmetnom posúdení a rozhodnutí žalovaného správny súd uvádza, že ako aj sám žalovaný viackrát konštatoval, posúdenie zdravotného stavu a medicínskej časti patrí posudkovým lekárom. Preto nie je primeraný a relevantný vlastný názor a úsudok žalovaného týkajúci sa posúdenia predloženej lekárskej správy a konštatovanie uvedeného záveru, keď toto výlučne patrí do kompetencie posudkového lekára, ktorý je osobou oprávnenou na vykonanie lekárskej posudkovej činnosti (§ 10 zákona č. 447/2008 Z. z.), ktorá zahŕňa aj hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu a jeho zmien, určovanie miery funkčnej poruchy, posudzovanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a posudzovanie jednotlivých druhov odkázanosti (§ 11 zákona č. 447/2008 Z. z.).

53. Pokiaľ sa žalovaný vo vyjadrení k žalobe, vyjadroval aj k námietkam žalobkyne týkajúcim sa toho, že správne orgány ju nevyzvali, aby sa vyjadrila k podkladom rozhodnutia, nevykonali riadne dokazovanie, ako aj že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, správny súd konštatuje, že tieto žalobné námietky neboli žalobkyňou v podanej správnej žalobe uvedené, a preto správny súd nepovažoval za potrebné osobitne sa k nim vyjadrovať.

54. V intenciách vyššie uvedeného, správny súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného bolo predčasné, predovšetkým s ohľadom na to, že žalovaný nereflektoval (hoci z dôvodu zlyhania vo vzájomnej komunikácii medzi ním a prvostupňovým správnym orgánom) na žalobkyňou podanú žiadosť

o prerušenie konania, ktorej účelom bolo prerušiť konanie z dôvodu zabezpečenia lekárskej správy týkajúcej sa zdravotného stavu maloletého syna žalobkyne, ktorá mohla mať vplyv na následné vyhodnotenie úkonov a posúdenie zdravotného stavu a odkázanosti jej syna posudkovými lekármi v súlade s prílohou č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. Správny súd mal preto zhodnotiac všetky vyššie uvedené skutočnosti preukázanú potrebu zrušenia rozhodnutia žalovaného s ohľadom na skutočnosť, že žiadosť o prerušenie konania bola doručená v štádiu odvolacieho konania podľa § 191 ods. 1 písm. e) a g) SSP, pretože v dôsledku nerozhodnutia o žiadosti žalobkyne na prerušenie konania došlo k porušeniu ustanovení pred orgánmi verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia, ako aj k nedostatočnému zisteniu skutkového stavu na riadne posúdenie vecí, čo bolo bližšie správnym súdom odôvodnené v bode 51. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

55. V ďalšom konaní bude potrebné žalovaným dôsledne vyhodnotiť všetky lekárske správy predložené žalobkyňou vrátane lekárskej správy predloženej z pedopsychiatrického vyšetrenia maloletého syna žalobkyne a ich špecifiká, opätovne vyhodnotiť zdravotný stav syna žalobkyne a sociálne dôsledky jeho ťažkého zdravotného postihnutia, opätovne vykonať postup - vyhodnotenie podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z., a vykonať aj sociálne šetrenie v prirodzenom prostredí syna žalobkyne, pri ktorom je možné objektivizovať skutkové tvrdenia o rozsahu potrebnej pomoci pri úkonoch vymedzených v prílohe č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. (tvrdená potreba pomoci pri sebaobslužných úkonoch, chôdzi, hygiene, obliekaní, presúvaní vecí,...). Správny súd zrušil iba rozhodnutie žalovaného z dôvodu, že tento sa nezaoberal žalobkyňou podanou žiadosťou o prerušenie konania v rámci odvolacieho konania, a to bez ohľadu na to, že o jej podaní nemal vedomosť.

56. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP, keďže žalobkyňa bola v konaní úspešná, správny súd jej priznal právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

Poučenie:

2 22Sas/6/2023

Poučenie: Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ak to zákon pripúšťa (§ 439, § 440 SSP) v lehote 1 mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu, prostredníctvom správneho súdu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. O kasačnej sťažnosti rozhoduje Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Kasačnú sťažnosť možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).